

پرونده ارز مرجع را ببندیم

شهرک‌ها و نواحی صنعتی خر اسان رضوی تخصصی می‌شود

واحدهای صنعتی رتبه‌بندی می‌شوند

نخستین نشست تخصصی آموزشی مجازی ویژه رؤسای ادارات اصناف سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها در دولت سیزدهم، توسط مرکز اصناف و بازرگانان وزارت صنعت، معدن و تجارت در محل معاونت بازرگانی داخلی وزارت برقرار شد.

به گزارش شاتا، سرپرست معاونت بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در این نشست مجازی سراسری از اجرای طرح رتبه‌بندی و اعتبارسنجی واحدهای صنعتی در راستای بهبود ارتباط مردم با اصناف

روسیه می‌تواند الگویی برای گشایش‌های تجاری ایران باشد؟

زیر و بم تجارت با نوادگان تزار

سال‌هاست کارشناسان اقتصاد از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا به‌عنوان یکی از گزینه‌های مطلوب برای مبادلات تجاری یاد می‌کنند. ظرفیت‌های تجاری این کشورها و به‌ویژه روسیه که در حال حاضر نیز بیشترین حجم تجارت با ایران را دارد می‌تواند مقصد مناسب و به‌صرفه‌ای برای کالاهای ایرانی باشد. در سال‌های اخیر و با تشدید تحریم‌ها و کاهش امکان مبادلات تجاری با بسیاری کشورها، مزیت تجارت با کشورهای اتحادیه اوراسیا بیشتر از گذشته نیز شده و دست‌اندرکاران حوزه تجارت کشور حساب ویژه‌ای روی تجارت با کشوری مثل روسیه باز کرده‌اند. در این سال‌ها ارتباط مطلوب ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کاهش تعرفه‌ها، قربت جغرافیایی کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل، سابقه همکاری‌های مشترک اقتصادی، امکان مبادلات غیردلاری، مزیت‌های تجارت با روسیه را در شرایط تحریم دوجنبدان می‌کند و امکان توسعه اقتصادی را برای کشور فراهم می‌آورد اما فعالان و کارشناسان حوزه تجارت معتقدند همچنان از این امکان بالقوه استفاده مطلوب نشده و در این مسیر موانعی وجود دارد. از این رو، موضوع موضوع تجارت با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و در رأس آنها روسیه را در گفت‌وگو با کارشناسان و فعالان تجاری کشور مورد نقد و بررسی قرار داده که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

عکس: علیزضا پیمان‌پاک

پیمان بدون زیرساخت چالش آفرین است

باید به صورت جامع دیده شود تا پیمان‌های اقتصادی و تجاری به نتایج مورد نظر برسند. **گشایش ال‌سی در راه است**

پیمان‌پاک به اقداماتی که در مسیر تسهیل تجارت با آسیای میانه و روسیه انجام شده یا در حال انجام است، نیز اشاره کرد و گفت: رایزن‌های بازرگانی کشورمان را مکلف کرده‌ایم مسیر دریایی ایران-روسیه را فعال کند. در ضمن در حال فعال‌سازی مسیر ارمنستان هستیم. وی گفت: درحال حاضر سیستم بین‌بانکی دو کشور بین ایران و روسیه را نیز راه‌اندازی کرده‌ایم و یکی از بانک‌های روسیه با بانک توسعه صادرات ایران سیستم تسویه ارزی دو جانبه شبیه سوئیفت راه انداخته‌اند که

کاملاً روبلی است و ارتباطی با تحریم‌ها ندارد و همه تاجران در حال استفاده از آن هستند. با این روند امکان گشایش ال‌سی بین ایران و روسیه برقرار خواهد شد. مقدمات کار برای عضویت دائمی در اتحادیه اقتصادی اوراسیا آغاز شده اما این فرآیند بین یک تا یک و نیم سال طول می‌کشد. در این مدت موافقتنامه فعلی تمدید می‌شود. رئیس سازمان توسعه تجارت ایران اظهار کرد: مهم‌ترین فاکتور غیر از انتقال ارز، بحث گشایش ال‌سی است؛ وقتی تاجر قصد تجارت و انعقاد قرارداد با طرف روسی را داشته باشد نیاز به تضامینی دارد. وقتی ال‌سی نباشد این موضوع شدنی نیست. درحال حاضر این زیرساخت فراهم شده و این دو بانک

ایرانی و روسی ال‌سی بازمی‌کنند. ۹۰۰ بانک در روسیه وجود دارد که بخش عمده آنها با اتحادیه اروپا و آمریکا ارتباطی ندارند و آماده همکاری با ما هستند. اما این کار نیازمند یک عزم جدی است که این ظرفیت فعال شود. همچنین از این نوع ظرفیت‌ها در کشورهای دیگر از جمله هند و پاکستان وجود دارد که باید آنها را فعال کنیم. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت در پایان تأکید کرد: اگر هدف‌گذاری کرده و براساس اهداف تبیین‌شده، سیاست‌گذاری و حرکت کنیم، می‌توان گفت پیمان‌های اقتصادی به نتیجه می‌رسند. نکته مهم این است که در صورت استفاده صحیح، از طریق پیمان‌های اقتصادی و تجاری می‌توان تحریم‌ها را خنثی کرد و تأثیر آن را بر اقتصاد کشور کاهش داد.

توان لجستیک ما کافی نیست

روابط تجاری ایران با این کشور و سایر کشورهای اتحادیه اوراسیا که مرادات خوبی با ایران دارند همین موضوع مشکلات ساختاری به‌ویژه در بخش لجستیک است. اگر بخواهیم تجارت خود را با کشورهای مانند روسیه، قزاقستان، ازبکستان و ارمنستان توسعه دهیم، باید مرزها، سیستم حمل‌ونقل، استفاده از کانتینرهای یخچال‌دار، کشتی‌ها و در کل همه عوامل مؤثر در این حوزه را روزآمد کنیم تا پاسخگوی نیازهای ما باشند. وی تصریح کرد: پایانه‌های مرزی کشور در بسیاری از موارد لجستیک پشتیبانی‌کننده این حجم از صادرات را ندارند و توان آنها برای توسعه تجاری کافی نیست و به همین دلیل حتی در صورت توانایی رسیدن به حداکثر قابلیت‌های تجاری خود، نمی‌توانیم از این امکان به نحو مطلوب بهره ببریم. درحال حاضر کشورهای همسایه روی موضوع حمل‌ونقل و زیرساخت‌های لجستیک خود کارهای جدی انجام داده‌اند و ما نیز نباید از این قافله جا بمانیم.

ایجاد زیرساخت در کشور هدف

ولی کالجی، پژوهشگر اقتصاد حوزه اوراسیا نیز در این باره در گفت‌وگو با **تجارت گسترش** عنوان کرد: ما در هیچ‌یک از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا ساختارهایی مانند بارانداز، انبار و سردخانه تعریف نکرده‌ایم که این موضوع اختیار عمل را در بازارهای این کشورها کاهش می‌دهد. وی افزود: وجود این ساختارها در کشورهای هدف صادرات از جمله روسیه که ظرفیت تجاری قابل‌ملاحظه‌ای دارد امکان دیو محصولات صادراتی ایران در آن کشور را داده و با این فرآیند بازار در دست بازرگانان خواهد ماند. همچنین اگر مشکلی در مقصد برای بار پیش آمد، صادرکننده اختیار بار خود را داشته باشد و بتواند به شکل مطلوب درباره آن تصمیم‌گیری و اقدام کند. همچنین این ساختارها سبب می‌شود توزیع، خرده‌فروشی و برندسازی در اختیار صادرکنندگان ما باشد و بتوانند سهم مطلوبی از بازارهای کشورهای هدف به دست آورند. وی در این باره افزود: درحال حاضر کالاهای صادراتی کشور به شکل مستقیم برای فروشگاه‌ها و بازارهای هدف ارسال می‌شود که این موضوع یک ضعف در این سیستم به شمار می‌رود.

ابزارهای حمل‌ونقل

از موارد دیگری که کالجی برای تقویت ساختارهای تجاری

یکی از مشکلات تجارت خارجی ما لجستیک ضعیف و حمل‌ونقل ناکارآمد است. این ناکارآمدی می‌تواند از حوزه قیمت‌گذاری خدمات حمل‌ونقل در سیستم‌های داخلی تا فراهم‌نبودن زیرساخت‌ها گسترده‌تر داشته‌باشد

آینده نوشت‌افزار در کشور

سید حمیدرضا غضنفری از رئیس کمیسیون نوشت‌افزار مجمع عالی واردات

در یکی دو سال اخیر سلسله عواملی دست‌به‌دست هم داده تا شرایط اقتصادی فعالان حوزه نوشت‌افزار را تحت تأثیر قرار دهد. یکی از مهم‌ترین آنها شیوع ویروس کرونا، تعطیلی مدارس و رکود بازار در کشور بود که البته وقوع آن تحت کنترل هیچ‌کس نبود و می‌توان گفت این مشکل برای این صنعت در کل دنیا ایجاد شد.

در کنار همه‌گیری ویروس کرونا، افزایش نرخ ارز نیز یکی دیگر از عوامل مؤثر بر رکود بازار نوشت‌افزار در کشور بود. افزایش نرخ ارز عامل تعیین‌کننده‌ای در بازار نوشت‌افزار بود زیرا موجب بالا رفتن قیمت مواد اولیه برای فعالان این عرصه بود که قیمت تمام‌شده نوشت‌افزار را افزایش داد و تقاضا را برای این محصولات کم کرد.

در دو سال گذشته حوزه نوشت‌افزار کشور چه در بحث تولید و چه در عرصه واردات متحمل زیان‌های مالی قابل‌توجهی شد که البته حضور کالاهای قاچاق در بازار نیز به این مسئله دامن زد. تولیدات بسیاری از تولیدکنندگان در این مدت در گوشه انبارها ماند و به دلیل نداشتن گردش مالی بسیاری از فعالان این حوزه واحدهای خود را تعطیل یا اقدام به تغییر کاربری آن کردند.

البته با توجه به اینکه زمزمه‌هایی مبنی بر آغاز به کار دوباره مدارس و آموزشگاه‌ها به صورت حضوری وجود دارد بازار نوشت‌افزار نسبت به سال تحصیلی گذشته شرایط بهتری را تجربه می‌کند. در هفته‌های اخیر با رشد تقاضا در بازار مواجه بودیم اما همچنان باید گفت شرایط بازار به هیچ وجه مانند سال‌های گذشته رونق ندارد و مطلوب نیست. امروز بسیاری از خانواده‌ها به دلیل مشکلات معیشتی مجبور به محدود کردن سبد خرید خود شده‌اند و تنها اقلام ضروری و اجباری نوشت‌افزار را خریداری می‌کنند.

شاید برای بسیاری از مخاطبان این پرسش مطرح باشد که در چنین شرایطی، چه آینده‌ای در انتظار بخش نوشت‌افزار کشور خواهد بود. اما برای بررسی و پیش‌بینی آینده نوشت‌افزار در کشور باید آن را به دو بخش بلندمدت و کوتاه‌مدت تقسیم کرد؛ در نگاه بلندمدت باید ببینیم امکان دارد رشد تکنولوژی باعث شود تا در سال‌های آینده دانش‌آموزان نیازمند بسیاری از نوشت‌افزارها مانند دفتر و قلم نباشند و با استفاده از تجهیزات روزآمد اقدام به تحصیل دانش کنند و این چالشی است که خواه‌ناخواه صنعت نوشت‌افزار باید آماده رویارویی با آن باشد. در دیدگاه کوتاه‌مدت بازار نوشت‌افزار کشور نیز به نظر می‌رسد با بازگشایی مدارس و پیگیری آموزشگاه‌ها به صورت حضوری شرایط برای تامین نوشت‌افزار کشور به گونه دیگری رقم بخورد زیرا با توجه به وضعیت بازار و شرایط اقتصادی، سرمایه‌گذاری مطلوبی در حوزه تولید نوشت‌افزار انجام نشده است و واردکنندگان نیز در این مدت فعالیت چندانی نداشته‌اند، با افزایش تقاضا در بازار کشور با مشکل تامین اقلام مواجه خواهند شد زیرا با توجه به زمان مورد نیاز برای تامین مواد اولیه و قطعات، تولید و توزیع اقلام مختلف نوشت‌افزار، از زمان اقدام برای تولید تا به نتیجه رسیدن آن حدود ۷ تا ۸ ماه زمان لازم دارد.

در نهایت اینکه درحال حاضر در بازارها کمبودی از نظر نوشت‌افزار وجود ندارد اما با بازگشت آموزش به شیوه معمول حضوری شاید نتوانیم در زمان کوتاه تامین‌کننده نیاز بازارها باشیم و باید برنامه‌ریزی بهتری برای تامین نوشت‌افزار مورد نیاز دانش‌آموزان داشته باشیم.

تأمیلی به اجرای چنین راهکاری نداشت و به همین دلیل این کار در دوره گذشته اجرا نشد. درحال حاضر نیز پیش از اجرای پیمان پولی دوجانبه، بانک‌های مرکزی دو کشور در این موارد به توافق نرسند. این کارشناس اقتصاد درباره امکان گشایش ال‌سی غیردلاری ایران با سایر کشورها نیز بیان کرد: نکته مهم در این زمینه تمایل کشورهای طرف معامله با این کار است. برای مثال، ترکیه با چنین اقدامی موافق بود اما به واسطه افت ارزش پول ملی در دو کشور، از این اقدام اجتناب کرد. یا به‌عنوان نمونه، چین با توجه به علاقه برای جهان‌شمول شدن پول ملی خود به این کار تمایل دارد اما عراق در همسایگی ما به چنین توافقی رضایت نداد.

سخن پایانی

شرایط تجارت ایران در تحریم، بسیار خاص است؛ یعنی باید تلاش خود را برای ایجاد مناسبات تجاری افزایش دهد اما در عین حال باید نوعی وارد این عرصه شود که به‌اصطلاح «یاج به شغال هم ندهد». اینکه کدام کشورها گزینه مناسبی برای توسعه تجاری و اقتصادی ایران در موقعیت فعلی هستند و کدام کشورها برای سوءاستفاده از این شرایط کیسه دوخته‌اند، مسلماً از توانایی فعالان اقتصاد در بخش خصوصی خارج و در تخصص سیاست‌گذاران اقتصادی کشور است. بنابراین باید امیدوار بود دست‌اندرکاران برنامه‌ریز تجارت ضمن مهیا کردن شرایط و زیرساخت‌ها برای شکل‌گیری مطلوب تجارت خارجی، از ابزارهای موجود برای کسب بیشترین سود تجاری برای اقتصاد کشور استفاده کنند.

اگرچه کارشناسان اقتصاد و فعالان حوزه تجارت به اتفاق درباره گشایش ال‌سی نظر موافق دارند اما برخی از آنها معتقدند در مسیر این کار موانع و مشکلات فراوانی وجود دارد و سیاست‌گذاران این بخش باید با احتیاط و آگاهی در این مسیر گام بردارند.

در این باره علی مروی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با **تجارت گسترش** عنوان کرد: ایجاد روابط تجاری مطلوب با روسیه می‌تواند برای ایران دارای مزایای زیادی باشد زیرا هم خود این کشور بازار بزرگی است و هم اینکه ظرفیت‌های تجاری زیادی با کشورهای دیگر دارد. وی از اتحادیه اقتصادی اوراسیا و روسیه به‌عنوان مهم‌ترین شریک تجاری ایران در یک سال گذشته یاد کرد و در عین حال افزود: البته باید به این نکته توجه کنیم که روس‌ها در حوزه تجارت زیاد قابل اعتماد نیستند و تجربه‌های گذشته نشان داده معمولاً موضع‌گیری آنها در انتهای بازی مشخص نیست. این موضوع در ماجرای اخیر ایران و آذربایجان و ارمنستان نیز اتفاق افتاد و خریدورهای تجاری اصلی که امنیت آنها طبق توافقنامه ارمنستان و آذربایجان برعهده روسیه بود. اما می‌بینیم

روس‌ها در این باره اقدام مؤثری انجام نداده‌اند و دود این موضوع به چشم تجارت ایران می‌رود. مروی با بیان وضعیت کشور در شرایط تحریم تأکید کرد: در هر حال در این شرایط مجبور به تجارت با روسیه هستیم و باید به شکل آگاهانه از این موقعیت موجود استفاده کنیم. وی درباره امکان گشایش ال‌سی در مبادلات تجاری با روسیه نیز خاطر نشان کرد: گشایش ال‌سی برای توسعه تجارت و ایجاد شرایط بهتر در مبادلات بازرگانان دو کشور نیز بسیار مطلوب است اما باید توجه داشته باشیم انجام این کار به سادگی صحبت کردن درباره آن نخواهد بود زیرا بانک‌های این کشور الزاماتی را مطالبه خواهند کرد که شرایط را دشوار خواهد کرد. کما اینکه بر مبنای گفته بازرگانان ما، در چند سال اخیر بانک معرفی شده از سوی روسیه (میل‌بیزینس بانک) به‌عنوان بانک عامل بین دو کشور، خدمات مطلوبی را در حوزه تجارت ارائه نداده است. بنابراین، حرکت به سوی گشایش اعتبار ال‌سی با روسیه، باید به نحوی باشد که در مسیر مشکلات گذشته نیفتد و منفعت عملیاتی برای اقتصاد و تجارت ما داشته باشد. این کارشناس اقتصاد در ادامه گفت: ما